

ський язык есть один из решающих факторов... (пор. укр.: Українська мова є одним з вирішальних чинників...), а конструкцію відповідати за чинним законодавством - отвечать за действующим законодательством.

Наявність фактів, зумовлених інтерференцією, свідчить на користь того, що в умовах білінгвізму в Україні можна говорити скоріше про неповну, або неадекватну, двомовність, яка, за висловом В. А. Авроріна, полягає у тому, що процес мислення білінгва відбувається *переважно* рідною мовою або *лише* нею. Тому дедалі особливої актуальності набуває робота з питань підвищення культури мови українсько-російських білінгвів.

ІННОВАЦІЯ У РОЗРОБЦІ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ВИБІР ТИПУ ПРОГРАМИ.

***С. Походня* (кафедра англійської мови, НаУКМА)**

Неможливо розробити повноцінну програму без усвідомлення того, які лінгвістичні та освітні теорії зумовили її еволюцію. Дотримуючись загальноприйнятої класифікації навчальних програм з англійської мови на аналітичні та синтетичні, тип А й тип Б, продукт-орієнтовані та процес-орієнтовані/всі три пари вживаються взаємозамінно/, відзначимо їх принципову різницю. Перший термін пари передбачає орієнтацію на мовну систему, другий термін пари - орієнтацію на самий процес вивчення мови. Відповідно, обрання певного типу програми означає надання переваги конкретним лінгвістичним та психолінгвістичним теоріям, педагогічним принципам та у найширшому сенсі є проекцією освітньої політики певного типу.

Так, традиційна програма структурного типу, тісно пов'язана з граматично-прикладним методом у викладанні мови, глибоко коріниться у традиціях класичного гуманізму і є завершеним прикладом продукт-орієнтованої програми. До продукт-орієнтованих програм належать і функціонально-понятійні програми /Вілкінс, Брамфіт/, хоча вони є реалізацією принципів реконструкціонізму в освіті. Процес-орієнтовані програми /Кандлін, Брін/, які можна вважати яскравим прикладом сучасного періоду в розвитку комунікативної теорії вивчення

мови /90-і роки/, ідеологічно пов'язані з прогресивізмом. Ці програми, що теоретично оформилися у добу панування комунікативного напрямку вивчення мови, який, на відміну од своїх попередників, не надає переваги специфічному типові навчальної програми, заслуговують на особливу увагу. Саме вони на даному етапі великою мірою стимулюють теоретичні і практичні пошуки у викладанні англійської мови. Обидва типи навчальних програм критикувалися. Продукт-орієнтовані - як нереалістичні з точки зору їх втілення у реальному педагогічному контексті, негнучкі у виборі змісту, нав'язані студентові й далекі від його/її/ потреб; і, нарешті, погано обгрунтовані теорією вивчення іноземних мов - тобто далекі від природного порядку засвоєння мови. Процес-орієнтовані програми критикувалися як такі, що нехтують плануванням самого педагогічного процесу і перевіркою засвоєння знань. До того ж, близькість до природного порядку засвоєння мови багатьом видається такою ж сумнівною, як і у випадку продукт-орієнтованих програм. Зважаючи на те, що обидва типи навчальних програм демонструють суттєву різницю у своїх базових частинах - цілях, змісті, методиці, способах перевірки засвоєння знань - при впровадженні змін до них слід чітко усвідомлювати, у руслі якої освітньої теорії вони первинно розвинулись і яким чином їх переваги чи вади можуть бути виявлені або усунені при впровадженні до іншої освітньої системи, та й чи взагалі подібне впровадження можливе.

СКЛАДОТВОРЕННЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Т. Міщенко (кафедра англійської мови НаУКМА)

Інтерес до складотворення в різних мовах не послаблюється й зараз, оскільки вивчення складотворення є ключем у пізнанні мовлення кожної мови.

З погляду фізіології склад утворюється єдиним моторним імпульсом (м'язовим напруженням), що об'єднує рухи всіх мовних органів. Тісний артикуляторний зв'язок компонентів складу надає звукосполученню нового якісного відтінку і визначає навички вимови даної мови.